

စွမ်းအင်ကတော့ တိုင်းပြည်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ဖို့ အဓိကမောင်းနှင်အားပါ။ မြန်မာပြည်မှာ စွမ်းအင်က အဓိကလိုအပ်တယ်

တိုင်းပြည်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးတွင် အဓိကမောင်းနှင်အားဖြစ်သည့် လျှပ်စစ်စွမ်းအင်လိုအပ်ချက်ကို ဖြည့်ဆည်းနိုင်ရန် လျှပ်စစ်နှင့်စွမ်းအင်ဝန်ကြီးဌာန၊ ပြင်သစ်နိုင်ငံမှ Total ရေနံကုမ္ပဏီနှင့် ဂျာမနီနိုင်ငံမှ လျှပ်စစ်ကုမ္ပဏီကြီးဖြစ်သည့် Siemens ကုမ္ပဏီတို့ပူးပေါင်းကာ တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီး ထားဝယ်မြို့နယ် ကံပေါက်တွင် သဘာဝဓာတ်ငွေ့မှ လျှပ်စစ်ဓာတ်အားထုတ်လုပ်ခြင်း၊ မြန်မာနိုင်ငံတွင် အကြီးဆုံး ၅၀၀ ကေဗီမဟာဓာတ်အားလိုင်း သွယ်တန်းတည်ဆောက်ခြင်းနှင့် ဓာတ်အားခွဲခွဲများ တည်ဆောက်ခြင်းစီမံကိန်း ဆောင်ရွက်သွားမည်ဖြစ်ကြောင်း သိရသည်။

အဆိုပါ လျှပ်စစ်စီမံကိန်း ဆောင်ရွက်နေမှုအပြင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကဏ္ဍများနှင့် စပ်လျဉ်းပြီး Siemens ကုမ္ပဏီ ရန်ကုန်ရုံးမှ အထွေထွေမန်နေဂျာ Mr.Peter Bruder နှင့် တွေ့ဆုံမေးမြန်းထားသည်များကို တင်ပြလိုက်ရပါသည်။

မေး။ ။ SIEMENS အနေနဲ့ မြန်မာနိုင်ငံမှာ ဘယ်အချိန် လောက်ကတည်းက ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုတွေလုပ်ပြီး လုပ်ငန်း တွေ ဆောင်ရွက်နေသလဲဆိုတာ သိပါရစေ။

ဖြေ။ ။ SIEMENS က လွန်ခဲ့တဲ့ နှစ်ပေါင်း ၁၇၀ လောက်ကတည်းက ဂျာမနီမှာ အခြေစိုက်ပြီး နိုင်ငံပေါင်း ၁၆၀ လောက်မှာ ရုံးတွေရှိပါတယ်။ ထိုင်းမှာရှိတဲ့ SIEMENS ရုံးရဲ့ ရုံးခွဲအနေနဲ့ ရန်ကုန်မှာ ရုံးဖွင့်ထားပါ တယ်။ လွန်ခဲ့တဲ့ ၂၅ နှစ်ခန့်ကတည်းကပါ။ ဒီကြားထဲမှာ တော့ နိမ့်လိုက်မြင့်လိုက် တော့ရှိတာပေါ့။ ပြီးခဲ့တဲ့ ၂၀၁၆ ခုနှစ်ကနေစပြီးတော့ SIEMENS အနေနဲ့ မြန်မာနိုင်ငံမှာ လုပ်ငန်းတွေ တိုးချဲ့လာခဲ့တယ်။ မြန်မာပြည်ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်လာမှာကို ယုံကြည်တဲ့အတွက် လုပ်ငန်းတွေတိုးချဲ့ ဖို့ ဝန်ထမ်းတွေတိုးချဲ့ လုပ်လာခဲ့တာပါ။ စွမ်းအင်နဲ့ ပတ်သက်တာ၊ အခြေခံအဆောက်အအုံဆိုင်ရာတွေ၊ စက်မှုလုပ်ငန်းတွေ ဒီလုပ်ငန်းတွေမှာ ဝင်ရောက်လုပ်ကိုင်ဖို့ အတွက်ပါ။

မေး။ ။ SIEMENS အနေနဲ့ မြန်မာနိုင်ငံမှာ စွမ်းအင် ကဏ္ဍနဲ့ပတ်သက်ပြီး ဘယ်နေရာတွေမှာ လုပ်ငန်းတွေ ဆောင်ရွက်နေသလဲဆိုတာ သိပါရစေ။

ဖြေ။ ။ စွမ်းအင်ကဏ္ဍနဲ့ပတ်သက်လို့ ပြောရမယ်ဆိုရင် စွမ်းအင်ကတော့ တိုင်းပြည်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ဖို့ အဓိက မောင်းနှင်အားပါ။ မြန်မာပြည်မှာ စွမ်းအင်က အဓိက လိုအပ်တယ်။ ဒါကြောင့်မို့ စွမ်းအင်ကို အဓိကအလေးထား ပြီး လုပ်ဖြစ်တာပါ။ မြန်မာပြည်က မြန်မာပြည်က ၂၀၁၄- ၂၀၁၅ လောက်ကတည်းက ကမ္ဘာကို ဖွင့်ပေးလိုက် တယ်။ အဲဒီကတည်းကစပြီး တိုင်းပြည်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာ ဖို့ မျှော်လင့်ကြတယ်။ တိုင်းပြည်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ဖို့ဆိုရင် လျှပ်စစ်စွမ်းအင်က အဓိကလိုအပ်တယ်။ လျှပ်စစ်စွမ်းအင်နဲ့ ပတ်သက်လို့ရင် SIEMENS က နှစ်ပေါင်း ၁၇၀ ကတည်းက လျှပ်စစ်ကုမ္ပဏီအနေနဲ့ စပြီးလုပ်ခဲ့တာဆိုတော့ လျှပ်စစ်ထုတ်လုပ်ရေး၊ လျှပ်စစ်ဓာတ်အားပို့လွှတ်ရေး၊ ဖြန့်ဖြူးရေး အကုန်လုံးလုပ်နိုင်တယ်။ ဒီနိုင်ငံအနေနဲ့ဆိုရင် တော့ ကျွန်တော်တို့က လျှပ်စစ်ဓာတ်အားပို့လွှတ်ရေးမှာ သုံးစွဲတဲ့ ပစ္စည်းတွေကို Local မှာ ပြည်တွင်းကုမ္ပဏီတွေ ကနေတစ်ဆင့် Supply လုပ်ပြီး ရောင်းချပေးတာ တောက်လျှောက်လုပ်လာတာကြာပါပြီ။ ဒီမှာအဆင်ပြေပါ တယ်။ မြန်မာနိုင်ငံမှာ လျှပ်စစ်ဓာတ်အား လိုအပ်ချက်က အတော့်ကိုကြီးမားလာတဲ့အတွက် ပြီးခဲ့တဲ့ ၂၀၁၅-၂၀၁၆ ခုနှစ်ကစပြီး လျှပ်စစ်ဓာတ်အား ထုတ်လုပ်ရေးကိုပါ ကျွန်တော်တို့ အားစိုက်ပြီးလုပ်ဖို့လိုတယ်လို့ နားလည်လာ တယ်။ ဒါကြောင့်မို့လို့ လျှပ်စစ်ဓာတ်အား ထုတ်လွှတ်ရေး အတွက် ကျွန်တော်တို့ ထားဝယ်မှာရှိတဲ့ ကံပေါက်စီမံကိန်း ကို လုပ်ခဲ့တယ်။ အဲဒီစီမံကိန်းကို ကျွန်တော်တို့ Total ကုမ္ပဏီနဲ့ပေါင်းပြီး လျှပ်စစ်ဓာတ်အား ထုတ်လွှတ်ရေး အတွက်စပြီး ဒီစီမံကိန်းကို develop လုပ်လာအောင် လုပ်ဖြစ်တာပါ။ ၂၀၁၅- ၂၀၁၆ ကစပြီး လေ့လာဆန်းစစ်မှု တွေ ပြုလုပ်ပြီး တိုးတက်လာအောင် ဆောင်ရွက်ခဲ့တာပါ။

မေး။ ။ တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီး ထားဝယ် ကံပေါက် ဒေသမှာ လျှပ်စစ်ကဏ္ဍနဲ့ပတ်သက်ပြီး Total ကုမ္ပဏီနဲ့ ပူးပေါင်းလုပ်ကိုင်ဖြစ်ခဲ့ပုံကို သိပါရစေ။

ဖြေ။ ။ လျှပ်စစ်ဓာတ်အားလိုအပ်ချက်နဲ့ ပတ်သက်လို့ အားလုံးသိကြတဲ့အတိုင်း မြန်မာတစ်နိုင်ငံလုံး လျှပ်စစ်ရရှိမှု က ၃၅ ရာခိုင်နှုန်းလောက်ပဲရှိတယ်ဆိုတော့ လျှပ်စစ် လိုအပ်ချက်က အလွန်ကြီးမားတယ်။ စက်မှုလုပ်ငန်းတွေ ဖွံ့ဖြိုးလာရင်၊ ခရီးသွားလုပ်ငန်းတွေ ဖွံ့ဖြိုးလာရင် လျှပ်စစ် က ပိုလိုလာမယ်။ စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးလာတာနဲ့အမျှ လျှပ်စစ် က ပိုပြီးလိုအပ်နေမှာပါ။ လျှပ်စစ်ထုတ်ဖို့ဆိုရင် လောင်စာ လိုတယ်။ လျှပ်စစ်ထုတ်လို့ရတဲ့ လောင်စာမျိုးစုံရှိတဲ့အထဲမှာ ရေအားလျှပ်စစ်ကျတော့လည်း အချိန်အများကြီးကြာတယ်။ လျှပ်စစ်က ခုလိုနေပြီဆိုတော့လည်း ရေအားလျှပ်စစ် ပြီးအောင်မစောင့်နိုင်ဘူး။ သဘာဝဓာတ်ငွေ့ စဉ်းစားပြန် တော့ သဘာဝဓာတ်ငွေ့က သိတဲ့အတိုင်း တရုတ်နဲ့ထိုင်းကို ပဲ ရောင်းထားတာ။ သဘာဝဓာတ်ငွေ့ကလည်း မရှိဘူး။ ဒီတော့ သဘာဝဓာတ်ငွေ့ထုတ်လုပ်ဖို့ဆိုရင် ကျောက်မီးသွေး ကျတော့လည်း သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ညစ်ညမ်းတဲ့အတွက် ဘယ်သူမှမလုပ်စေချင်ဘူး။ မကြိုက်ကြဘူးဆိုတဲ့အခါကျ တော့ သဘာဝဓာတ်ငွေ့နဲ့ပဲ လုပ်ရတော့မယ်။ သဘာဝ

ဓာတ်ငွေ့ကလည်း မရှိဘူးဆိုတော့ သဘာဝဓာတ်ငွေ့ တင်သွင်းဖို့ဆိုရင် သဘာဝဓာတ်ငွေ့နဲ့ ပတ်သက်လို့ နားလည်တဲ့သူ ကြည့်လိုက်ရင် မြန်မာနိုင်ငံမှာ Total က လွန်ခဲ့တဲ့ ၂၅ နှစ်လောက်ကတည်းက မြန်မာနိုင်ငံမှာ ဝင်ရောက်ပြီး လုပ်နေတာဆိုတဲ့အတွက်ကြောင့် သဘာဝ ဓာတ်ငွေ့နဲ့ပတ်သက်လို့ရင် Total က "တစ်ကမ္ဘာလုံးမှာ လုပ်ကိုင်နေတဲ့ ကုမ္ပဏီကြီးပါ။ အဲဒီအတွက် ကျွန်တော် တို့က လျှပ်စစ်နဲ့ပတ်သက်ရင် အားလုံးသိတယ်။ Total က သဘာဝဓာတ်ငွေ့နဲ့ပတ်သက်ရင် အားလုံးသိတယ်။ ဒီနှစ်ခု ပေါင်းပြီး လုပ်တာဆိုရင် တိုင်းပြည်အတွက် အကောင်းဆုံး ဖြစ်ဖို့ပဲရှိပါတယ်။ ဒါကြောင့် ကျွန်တော်တို့ နှစ်ဖွဲ့ပေါင်းပြီး သဘာဝဓာတ်ငွေ့ကို တင်သွင်းမယ်။ သဘာဝဓာတ်ငွေ့ကို အလွယ်ကူဆုံးက အရည်အဖြစ်ပြောင်းပြီးတော့ LNG အနေနဲ့ တင်သွင်းပြီး ဓာတ်ငွေ့အဖြစ်ပြောင်းပြီးတော့မှ လျှပ်စစ်ဓာတ်ထုတ်တာ အကောင်းဆုံးပဲဆိုပြီး ဒီလိုမျိုး ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်တာပါ။

မေး။ ။ ထားဝယ် ကံပေါက်မှာ စမယ့် လျှပ်စစ်စီမံကိန်းရဲ့ လက်ရှိဆောင်ရွက်နေတဲ့ အခြေအနေကိုလဲ သိချင်ပါတယ်။

ဖြေ။ ။ ဒီပရောဂျက်နဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ ပြောရရင် ပထမဦးဆုံးအနေနဲ့ ဒီပရောဂျက်နဲ့ ပတ်သက်တဲ့ အကြမ်း အဆိုပြုချက်ကို လျှပ်စစ်နှင့် စွမ်းအင်ဝန်ကြီးဌာနကို တင်ပေး လိုက်တယ်။ လျှပ်စစ်နှင့် စွမ်းအင်ဝန်ကြီးဌာနက ဒီအဆိုပြု ချက်ကိုကြည့်ပြီး စိတ်ဝင်စားတယ်။ ကျွန်တော်တို့ကလည်း ငွေစိုက်ထုတ်ရင်းနှီးပြီး ဖြစ်နိုင်စွမ်းကိုလေ့လာတယ်။ ဥပမာ ဆိုရင် LNG ကို ဘယ်လိုလုပ်မယ်။ လျှပ်စစ်ထွက်လာရင် ရန်ကုန်ထိရောက်အောင် ဘယ်လိုလုပ်မယ်။ ဘယ်နေရာမှာ လျှပ်စစ်ဓာတ်အားပေး စက်ရုံတွေ တည်ဆောက်မယ် စသဖြင့် ဖြစ်မြောက်နိုင်စွမ်းတွေကို လေ့လာတယ်။ လေ့လာပြီးတော့မှ ကျွန်တော်တို့က လျှပ်စစ်ဝန်ကြီးဌာနကို ပြန်တင်ပေးတော့ လျှပ်စစ်ဝန်ကြီးဌာနက ကောင်းတယ်၊ အားလုံးအတွက် အကျိုးရှိတဲ့ ပရောဂျက်ဖြစ်တယ်ဆိုပြီး သူတို့လက်ခံတဲ့အတွက် အားလုံးသိတဲ့အတိုင်း Project လေးခုကို NTP ထိုးဖို့ဖြစ်လာတယ်။ NTP က ဒီပရောဂျက် အတွက်တော့ ဒါဟာ အရေးကြီးတဲ့ မှတ်တိုင်တစ်ခုပေါ့။ ဒီ NTP ရမှ ဒီပရောဂျက် နောက်တစ်ဆင့် ဆက်သွားဖို့ အတွက် ဆက်လုပ်ဖို့အတွက် ကုမ္ပဏီကို ဝန်ကြီးဌာနကနေ ဒါဆက်လုပ်ပါလို့ အသိပေးတဲ့အတွက် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုတွေ ထပ်လုပ်ပြီး ဖြစ်မြောက်နိုင်စွမ်းတွေကို အသေးစိတ် လေ့လာတဲ့ အလုပ်တွေရှိမယ်။ နောက်ပြီးတော့ လုပ်ငန်း အကြီးတွေလုပ်ပြီဆိုရင် ဌာနဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးဌာနတွေ အားလုံးရဲ့ ခွင့်ပြုမိန့်တွေလိုမယ်။ သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသ ကြီးနဲ့ ပြည်နယ်တွေရဲ့ ခွင့်ပြုမိန့်တွေလိုမယ်။ နောက်ထပ် ထပ်ပြီးအရေးကြီးတာက ငွေရေးကြေးရေး နောက်ကနေ ငွေချေးပေးမယ့် ဘဏ်တွေ၊ ကုမ္ပဏီတွေဆီကနေ ပရောဂျက် နဲ့ဆိုင်တဲ့ ငွေကြေးတွေရအောင်လုပ်ဆောင်တဲ့ လုပ်ငန်းတွေ ဆက်လုပ်ဆောင်ရဦးမယ်။ PPA ဆိုတဲ့ ဓာတ်အားဝယ် ယူရေး သဘောတူညီချက် ဓာတ်အားထုတ်တဲ့ ပရောဂျက်၊ အခုက လျှပ်စစ်နဲ့စွမ်းအင်ဝန်ကြီးဌာနက ဝယ်မယ်ပေါ့။ ဘယ်လိုရေးနဲ့ ဘယ်အချိန်မှာ ဘယ်လိုဝယ်မယ်ဆိုတာမျိုးကို အသေးစိတ်ညှိနှိုင်းပြီးတော့ စာချုပ်ချုပ်မယ်။ လျှပ်စစ် ဝန်ကြီးဌာနနဲ့ ညှိနှိုင်းမှုတွေ လုပ်ရမယ်။ တစ်နှစ်အတွင်းမှာ အားလုံးပြီးအောင် လုပ်နိုင်မယ်လို့တော့ မျှော်လင့်ပါတယ်။ ပရောဂျက်ရဲ့ လက်ရှိအခြေအနေကတော့ အဲဒါပါပဲ။

မေး။ ။ ထားဝယ်မှာရှိတဲ့ ကံပေါက်စီမံကိန်းက မြန်မာနိုင်ငံ အတွက် ဘယ်လို အကျိုးအမြတ်ရရှိလာမလဲဆိုတာ သိချင် ပါတယ်။

ဖြေ။ ။ ကံပေါက်ပရောဂျက်မှာ တိုင်းပြည်နဲ့ ကုမ္ပဏီ အတွက် ဘာတွေအကျိုးအမြတ်တွေ ဖြစ်လာမလဲဆိုတော့ ဒီပရောဂျက်ကထုတ်မယ့် လျှပ်စစ်ဓာတ်အားက ၁၂၀၀ မဂ္ဂါဝပ်။ ဓာတ်အား ဘယ်လောက်ကြီးမားတယ်ဆိုတာ နှိုင်းယှဉ်ပြရရင် သဘာဝဓာတ်ငွေ့သုံးပြီးတော့ ဓာတ်အား ထုတ်လုပ်တဲ့ စက်ရုံဆိုတာ မြန်မာပြည်မှာအကြီးဆုံး တည် ဆောက်နေတဲ့ မြင်းခြံမှာ စင်ကာပူက လာလုပ်တဲ့စက်ရုံ ထက် ကျွန်တော်တို့က ငါးဆမကကြီးတယ်။ အဲဒီလောက် ကြီးမားတဲ့အတွက် ဓာတ်အားတွေ အများကြီးရမယ်။ အဲဒါကတစ်ခု။ အဲဒီလောက်အကြီးကြီး လုပ်တဲ့အတွက် အကောင်းဆုံးလုပ်နိုင်တဲ့ နောက်ဆုံးအဆင့် နည်းပညာသုံး ပြီး ဓာတ်အားပေးစက်ရုံကို SIEMENS က တည်ဆောက် မှာပါ။ အဲဒီလိုလုပ်တဲ့အတွက် တစ်ယူနစ်ထုတ်လုပ်တဲ့ ကုန်ကျစရိတ်ကို ယှဉ်ကြည့်ရင် အများကြီး သက်သာသွား မယ်။ ဒါတိုင်းပြည်အတွက် အကျိုးရှိတာပေါ့။ ဓာတ်အားခ

ယှဉ်ကြည့်ရင် အများကြီးသက်သာတယ်။ ဓာတ်အားတွေ လည်းအများကြီးရတယ်။ နောက်တစ်ခုက ကံပေါက်က နေပြီးတော့ ရေ-မော်လမြိုင်ကိုဖြတ်ပြီး ရန်ကုန်ထိ ဓာတ်အားပို့လွှတ်ရေး လုပ်မယ်ဆိုတော့ မြန်မာပြည်မှာက အခုထိကို 230KV ဓာတ်အားလိုင်းကအမြင့်ဆုံးရှိတာ။ ဒီတိုင်းဒေသကြီး တစ်လျှောက်လုံးမှာဆိုရင် 230 KV မပြောနဲ့ ဘာမှမရှိဘူး။ မဟာဓာတ်အားလိုင်းက မော်လမြိုင်အောက်ပိုင်းတစ်လျှောက်လုံး ကံပေါက်၊ ထားဝယ် ကနေ ကော့သောင်းထိအောင်ကို မရှိတာ။ ဘာမှမရှိတဲ့ နေရာမှာ ကံပေါက်ကနေပြီးတော့ မြန်မာနိုင်ငံမှာ မလုပ်ဖူးသေးတဲ့ 500 KV မဟာဓာတ်အားလိုင်းကြီးကို လာဆောက်မယ်။ ဘယ်လောက်ရှည်မလဲဆိုရင် အကြမ်း ဖျင်းအားဖြင့် ၄၅၀ ကီလိုမီတာရှိမယ်။ ကံပေါက်ကနေ ပဲခူး-ဘုရားကြီးနားထိ ၄၅၀ ကီလိုမီတာလောက်ထိရှိမယ်။ အသစ်ဆောက်မယ်။ မြန်မာနိုင်ငံမှာတောင် တစ်ခါမှ မရှိခဲ့ဖူးသေးတဲ့ မဟာဓာတ်အားလိုင်းကြီး ဒီဒေသမှာ ရောက်လာမယ်။ မဟာဓာတ်အားလိုင်းကြီး ရောက်လာတဲ့ အတွက် အဲဒီဒေသတစ်လျှောက်မှာရှိတဲ့ ပြည်သူတွေအနေ နဲ့ မဟာဓာတ်အားလိုင်းရောက်လာပြီဆိုရင် ဓာတ်အားစနစ် ချိတ်လိုက်ပြီဆိုတာနဲ့ တစ်နိုင်ငံလုံး လျှပ်စစ်ဓာတ်အားရရှိမှု အတူတူဖြစ်သွားမယ်။ ရန်ကုန်မှာ တစ်ယူနစ် ၃၅ ကျပ်ဆို အားလုံးလည်း ၃၅ ကျပ်ပဲ။ အခုဆို မဟာဓာတ်အားလိုင်း မရှိတဲ့နေရာမှာ ကိုယ်ပိုင်မီးစက်တွေနဲ့ဆို ဥပမာ မြိတ်ဆို တစ်ယူနစ် ၃၅၀ ကျပ် ပေးရတယ်။ မိတာတစ်ယူနစ်က ၁၀ ဆ လောက်မျှကျပြီးနေတယ်။ ပထမဆုံး လျှပ်စစ်မီး ရဖို့ လုပ်ပေးနိုင်တယ်။ မီးရတယ်ဆိုတာနဲ့ တစ်နိုင်ငံလုံး တကယ့်ကို သက်သာသာသာနဲ့ ရသွားမယ်။ ဒီပရောဂျက် နဲ့ ပတ်သက်လို့ ရနိုင်တဲ့အကျိုးကျေးဇူးတွေပါ။ မဟာ ဓာတ်အားလိုင်းဖြတ်သွားတဲ့ တိုင်းဒေသကြီးနဲ့ ပြည်နယ် တွေမှာ လျှပ်စစ်ဓာတ်အားရနိုင်တဲ့ အခြေအနေတွေရှိတယ်။ ကံပေါက်တို့ ထားဝယ်မှာဆို တစ်နိုင်ငံတစ်ပိုင်းမီးစက်တွေနဲ့ ပေးနေတဲ့ လျှပ်စစ်ဓာတ်အားလိုင်းတွေက ရှိပြီးသား မဟာ ဓာတ်အားလိုင်းနဲ့ ချိတ်မိသွားဖို့ပဲလိုတယ်။ ကံပေါက်မှာရှိတဲ့ ဒေသခံတွေ၊ ထားဝယ်မှာရှိတဲ့ ဒေသခံတွေအနေနဲ့ လျှပ်စစ် ဓာတ်အားသုံးစွဲရာမှာ ဈေးနှုန်းကအစ တည်ငြိမ်သွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီနိုင်ငံရဲ့ ဘဏ္ဍာရေးအခြေအနေအရ မဟာ ဓာတ်အားလိုင်းဆောက်ဖို့က အလွန်ခက်ခဲတယ်။ ကျေးလက်မီးလင်းရေးလုပ်နေတဲ့ ကုမ္ပဏီတွေလည်း အများကြီး ကိုယ့်အစီအစဉ်နဲ့ ကိုယ်လုပ်နေတာများတယ်။ အဲဒီတစ်လျှောက်မှာလည်း ကိုယ့်အစီအစဉ်နဲ့ ကိုယ်လုပ်နေ တာတွေ ရှိနေပြီသား။ မဟာဓာတ်အားလိုင်း ရှိသွားတယ် ဆိုရင် မော်လမြိုင်မှာ ခွဲခွဲကြီးရှိမယ်။ အဲဒီကနေ ကရင် ပြည်နယ်၊ မွန်ပြည်နယ်၊ တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီး အဲဒါ တွေအကုန်လုံးက သူ့ရှိတဲ့ တိုင်းဒေသကြီးနဲ့ ပြည်နယ်တွေ က ခွဲခွဲတွေနဲ့ ချိတ်ပေးလိုက်ရင် လျှပ်စစ်ရလာမယ်။ ထပ်ချဲ့ ဖို့ကျတော့လည်း နိုင်ငံတော်အနေနဲ့ပဲဖြစ်ဖြစ်၊ ကိုယ်ထု ကိုယ်ထပ်ဖြစ်ဖြစ်၊ ပြည်တွင်းကုမ္ပဏီတွေကပဲ ဖြစ်ဖြစ် လုပ်ဖို့ရာကမခက်ဘူး။ ခက်နေတာက မဟာဓာတ်အား လိုင်းရောက်ဖို့။ လွတ်လပ်ရေးရပြီးကတည်းက ဒီတစ်လျှောက်မှာ မဟာဓာတ်အားလိုင်းက မရှိခဲ့ဘူး။ ဒီစီမံကိန်းသာ အကောင်အထည်ပေါ်မယ်ဆို လျှပ်စစ် အတွက် အဆင်ပြေသွားမယ်။ သေချာပေါက်က ထားဝယ်- ကံပေါက်အပါအဝင် မော်လမြိုင်မှာလည်း ခွဲခွဲအကြီးကြီး ဆောက်မယ်။ မော်လမြိုင်ခွဲခွဲကနေ ကရင်ပြည်နယ် မြဝတီ ထိအောင်ချဲ့မယ်။ ကရင်ပြည်နယ် ကြီးတစ်ခုလုံးလည်း လျှပ်စစ်ရသွားမယ်။

မေး။ ။ နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုတွေ မြန်မာနိုင်ငံကို ဝင်ရောက်လာဖို့ အဓိကလိုအပ်ချက်တွေက ဘာတွေလို့ ထင်မြင်မိပါသလဲ။

ဖြေ။ ။ နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမယ့် သူတွေအတွက် ပထမ ဆုံး ဒီနိုင်ငံမှာ စွန့်စားရတာတွေ ရှိတယ်။ နိုင်ငံတော်က အာမခံချက်ပေးနိုင်မယ်ဆိုရင် စိုးရိမ်စရာ မရှိဘူးပေါ့။ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူတွေကို နောက်ကထောက်ပံ့သူတွေ သိသိ သာသာသက်သာစေတယ်။ အဲဒီလို သက်သာတဲ့အတွက် လည်း ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူတွေအတွက် နိုင်ငံတော်က အာမခံ ပေးတယ်ဆိုရင် စိုးရိမ်စရာမရှိတဲ့ လာရောက်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံ မယ်ပေါ့။

ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူတွေကို သိရသလောက်က ပြန်ရတဲ့ ငွေတွေကို မြန်မာငွေနဲ့ ပြန်ပေးတယ် ဆိုတာမျိုး။ မြန်မာ

Mr.Peter Bruder

ငွေနဲ့ ပြန်ပေးတယ်ဆိုရင် လာရောက်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံတယ် ဆိုကတည်းက နိုင်ငံခြားငွေနဲ့ပဲ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံထားတာ။ လာမယ့်နှစ် ၂၅/၃၀ စီမံကိန်းကြီးလုပ်တဲ့အခါမှာ ပြန်ရတဲ့ ငွေအကုန်လုံးက မြန်မာငွေနဲ့ ရတယ်ဆိုရင် နောက် ငါးနှစ်၊ ၁၀ နှစ်၊ အနှစ် ၂၀ မှာဆို မြန်မာငွေက ဘယ်လိုဖြစ်မလဲ မသိဘူး။ တခြားနိုင်ငံတွေမှာဆိုရင် ငွေကြေးလဲလှယ်နှုန်းနဲ့ က ဘယ်လောက်ပဲပြောင်းပြောင်း ကြားထဲက အာမခံပေး ထားတဲ့သူရှိတယ်။ အာမခံကြေးတော့ ပေးရတာပေါ့။ အာမခံပေးတဲ့သူရှိရင် ဈေးကွက်က စိတ်ချရတယ်။ သူဟာ သူ ငွေကြေးက ဘာပဲဖြစ်နေနေ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူကတော့ ဒီနှုန်းအတိုင်းပြန်ရနေမယ်။ အာမခံယူရင် ယူသလောက် နှစ်အတိုင်း ဒီနှုန်းအတိုင်းပြန်ရနေမယ်။ မြန်မာကျပ်ငွေ ကျတော့ အဲဒီလိုမျိုးမရဘူး။ အဲဒီအခက်အခဲကလည်း ရှိတယ်။

နောက်တစ်ခုက နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ဥပဒေ။ အဲဒါတွေက အခုလက်ရှိ လုပ်နေတာရှိတယ်။ ဒီထက် ပိုပြီးကောင်းအောင် လုပ်ဖို့လိုတယ်။ နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ဥပဒေက အသစ်ထွက်လာတာ ကောင်းပါတယ်။ ဥပဒေ ဆိုတာများသောအားဖြင့် ယေဘုယျခြုံပြီးပြောတာဖြစ်တဲ့ အတွက် ဥပဒေကောင်းတယ်။ ဥပဒေကို အကောင် အထည်ဖော်ဖို့ နည်းဥပဒေတွေ မရှိသေးဘူး။ နည်းဥပဒေ မရှိတဲ့အခါကျတော့ တစ်ခုခုဖြစ်လာရင် ဘယ်ကိုသွားပြီး ဘာလုပ်ရမယ် သေသေချာချာမသိဘူး။ သိချင်ကြတယ်။ ဒါမှ ကိုယ်ဘာဖြစ်ရင် ဘာလုပ်သင့်တယ်ဆိုတာ သိပြီး စိတ်ချရမယ်။ နို့မို့ဆို တစ်ခုခုဖြစ်လာရင် ဘယ်လိုလုပ်ရမှန်း မသိဘူး။ ဥပဒေထဲမှာသာ ဟိုဟာလုပ်ရတယ်၊ ဒီဟာ လုပ်ရတယ်ဆိုပေမယ့် တကယ်တမ်းကျတော့ ဘာလုပ် ရမှန်း သေချာမသိသေးဘူး။ အဲဒါက လိုနေသေးတဲ့အတွက် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမယ့်သူတွေကို ပိုပြီးယုံကြည်လာစေမယ့် အချက်ထဲမှာပါပါတယ်။ ဒါကလည်း အဟန့်အတားတစ်ခု ပေါ့။ အဓိကဒီသုံးချက်ကတော့ နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူ တွေကို ပိုတိုးတက်လာဖို့အတွက် ဒီသုံးချက်ကို အဆင်ပြေ အောင်လုပ်ရင်တော့ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူတွေပိုများမှာပါ။

မေး။ ။ ပြည်တွင်းပြေလုံတာရှိရင်လည်း ပြောပေးပါ ဦး။

ဖြေ။ ။ နောက်ဆုံးပြောချင်တာက ကျွန်တော်တို့က စွမ်းအင်၊ စက်မှုလုပ်ငန်းတွေ တင်မဟုတ်ဘူး။ Digitalization မှာ တစ်ကမ္ဘာလုံးမှာ ဦးဆောင်လုပ်ကိုင်နေတဲ့ ထိပ်တန်း ကုမ္ပဏီကြီး တစ်ခုလည်း ဖြစ်ပါတယ်။ Digitalization က မြန်မာနိုင်ငံမှာနည်းနေသေးတယ်။ မြန်မာနိုင်ငံမှာ ဒစ်ဂျစ်တယ် နည်းပညာအသုံးပြုတာနည်းတယ်။ ကျွန်တော် တို့ ကျွမ်းကျင်မှုတွေကို ဒစ်ဂျစ်တယ် နည်းပညာတိုးတက် ဖို့အတွက် မြန်မာပြည်မှာ ပြန်ဝေမျှချင်ပါတယ်။ ဒီဟာက ဂျာမနီတင်မဟုတ်ပါဘူး။ တစ်ကမ္ဘာလုံးမှာပြောင်းလဲလာ တာဖြစ်တဲ့အတွက် အဲဒီကြီးမားတဲ့ ပြောင်းလဲမှုကို ဘယ်သူ ကမှ မလိုချင်လို့ မရပါဘူး။ မြန်မာပြည်ကို အနှေးနဲ့ အမြန် ရောက်လာမှာ ကိုယ်ကအနှေးနဲ့အမြန် နောက်မကျဘဲ လုပ်နိုင်လို့ရှိရင် မြန်မာပြည်က ခုန့်ကျော်ပြီးတိုးတက် သွားမှာပါ။ အစိုးရ ဌာနပဲဖြစ်ဖြစ်၊ ကုမ္ပဏီတွေကိုပဲဖြစ်ဖြစ်၊ လူမှုစီးပွားဘဝကို နေရာတိုင်းမှာ လုပ်နိုင်စွမ်းကို တိုးတက် အောင်လုပ်လို့ရပါတယ်။ ဒစ်ဂျစ်တယ်နည်းပညာနဲ့ မြန်ဆန် ပြီးမြောက်အောင် ဆောင်ရွက်ပြီး လူမှုစီးပွားတွေကို တိုးတက်အောင် လုပ်နိုင်စွမ်းရှိပါတယ်။

ဖြေကြားပေးတဲ့အတွက် ကျေးဇူးတင်ပါတယ်။